JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

BARAZA LA MITIHANI LA TANZANIA

UPIMAJI WA KITAIFA WA KIDATO CHA PILI

015 **ELIMU YA DINI YA KIISLAMU**

Muda: saa 2:30 **MAJIBU** **Mwaka: 2024**

Maelekezo

1. Hati hii ina sehemu A B na C zenye jumla ya maswali kumi 10.
2. Jibu maswali yote.
3. Sehemu A ina alama 15 sehemu B ina alama 70 na sehemu C ina alama 15.
4. Maandishi yote lazima yawe kwa wino mweusi au bluu na michoro lazima iwe kwa penseli.
5. Simu za mkononi na vitu visivyoruhusiwa havitaruhusiwa ndani ya chumba cha mtihani

maktaba.tetea.org

FOR EXAMINER'S USE ONLY		
QUESTION NUMBER	SCORE	EXAMINER'S INITIIALS
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
TOTAL		
CHECKER'S INITIALS		

Find this and other free resources at: https://maktaba.tetea.org

Prepared by Maria Marco for TETEA

SEHEMU A (Alama 15)

Jibu maswali yote katika sehemu hii.

1. Katika kipengele (i) - (x) chagua jibu sahihi kisha andika herufi yake katika kisanduku.

(i) Kwa kuzingatia mtazamo wa Uislamu juu ya dhana ya elimu ni kipengele gani kina bainisha mgawanyo sahihi wa elimu?

A Elimu dunia na elimu akhera

B Elimu ya mwongozo na elimu ya Qur'an

C Elimu ya mazingira na elimu ya shule

D Elimu ya mwongozo na elimu ya mazingira

Jibu sahihi: A Elimu dunia na elimu akhera

Sababu: Uislamu unatambua elimu ya kidunia kwa maendeleo ya maisha na elimu ya Akhera kwa maandalizi ya maisha ya milele, hivyo mgawanyo huu unaonyesha mtazamo wa kiimani na kimatendo.

(ii) Bainisha hoja inayoeleza kazi kuu ya Dini katika maisha kwa mujibu wa Uislamu.

A Kuweka njia ya mahusiano baina ya watu

B Kuwanusuru watu katika namna zote za uonevu

C Kufafanua asili ya wanadamu na malengo yao

D Kukamilisha hitajio la mtu kiroho na kiitikadi

Jibu sahihi: D Kukamilisha hitajio la mtu kiroho na kiitikadi

Sababu: Dini inamwezesha mwanadamu kupata utulivu wa kiroho na kumfanya aishi maisha yenye mwelekeo wa imani, hivyo kukamilisha mahitaji yake ya ndani.

(iii) Ukipewa nafasi ya kwenda kuhiji Makka kwa kigezo cha kuzingatia aina ya Hijja iliyo nafuu kwa mtu anayetoka mbali utachagua aina gani?

A Tamattu

B Qiraan

C Umrah

D Ifraad

Jibu sahihi: A Tamattu

Sababu: Hijja ya Tamattu ni rahisi kwa mahujaji wanaotoka mbali kwa sababu inawawezesha kufanya Umrah na Hijja katika safari moja bila kuhitaji kurudi tena Makka kwa safari nyingine.

Find this and other free resources at: https://maktaba.tetea.org

Prepared by Maria Marco for TETEA

(iv) Ni kafara gani anayetekeleza mtu aliyevunja kiapo halali kwa mujibu wa Uislamu?

A Kufunga miezi mitatu bila kuacha

B Kufunga siku saba mfululizo

C Kufunga siku tatu mfululizo

D Kufunga miezi miwili

Jibu sahihi: C Kufunga siku tatu mfululizo

Sababu: Kwa mujibu wa Qur'an, kafara ya kuvunja kiapo ni kufunga siku tatu mfululizo endapo mtu hana uwezo wa kutoa chakula au kuwavisha maskini kumi.

(v) Mzee Faki ni baba mwenye mke mmoja ambaye ni mjamzito na wana watoto wanne mmoja kati yao ni wa kulea ambaye si Muislamu. Ni kiasi gani cha nafaka anapaswa kutoa kwa ajili ya Zakatul-Fitr?

A Kg. 10

B Kg. 12.5

C Kg. 15

D Kg. 17.5

Jibu sahihi: C Kg. 15

Sababu: Zakatul-Fitr hutolewa kilo 2.5 kwa kila Muislamu katika familia. Hivyo kwa watu sita (baba, mke mjamzito, na watoto wanne Waislamu), $6 \times 2.5 = 15$ kg.

(vi) Katika mchakato wa kuhifadhiwa Qur'an hapo mwanzo Mtume (S.A.W) aliwaamrisha maswahaba wake kukusanya na kuiandika Qur'an mafungu mangapi?

A Saba

B Mawili

C Matatu

D Thelathini

Jibu sahihi: D Thelathini

Sababu: Qur'an imegawanywa katika mafungu au Juzuu 30, ambayo yalitumiwa kurahisisha usomaji, kuhifadhi na kumaliza Qur'an katika kipindi cha mwezi mmoja hasa wakati wa Ramadhani.

(vii) Hoja gani inabainisha umuhimu wa kushuka Qur'an kidogo kidogo kwa muda wa miaka 23?

A Kutoa nafasi ya maandalizi ya kuihifadhi kimaandishi

B Kurahisisha mchakato wa usomaji na uandishi wake

C Kutoa nafasi kwa Masahaba kufanya shughuli zingine

D Kutoa nafasi kwa waumini kuihifadhi na kuitekeleza

Jibu sahihi: D Kutoa nafasi kwa waumini kuihifadhi na kuitekeleza

Sababu: Qur'an ilishushwa taratibu ili waumini waweze kuielewa, kuihifadhi, na kuitekeleza hatua kwa hatua bila ugumu.

(viii) Hadithi kamilifu inahakikiwa katika vipengele gani muhimu?

A Isnad Rawi na Mutawatir

B Isnad Matin na Rawi

C Isnad Matin na Mutawatir

D Isnad Mutawatir na Riwaya

Jibu sahihi: B Isnad Matin na Rawi

Sababu: Hadithi kamilifu hutathminiwa kwa Isnad (mlolongo wa wapokezi), Matin (maudhui ya hadithi), na ubora wa wapokezi (Rawi), kuhakikisha uhalisia wa habari.

(ix) Bainisha hoja iliyoibua na kuonesha umuhimu wa sayansi ya Hadithi.

A Kutambua vigezo vya uchujaji wa Hadithi

B Kutambua historia ya waandishi wa Hadithi

C Kutambua Hadithi sahihi na zisizo sahihi

D Kutambua historia ya wapokezi wa Hadithi

Jibu sahihi: C Kutambua Hadithi sahihi na zisizo sahihi

Sababu: Sayansi ya Hadithi ilianzishwa ili kubaini zipi ni Hadithi sahihi na zipi ni dhaifu, hivyo kulinda mafundisho ya Mtume (S.A.W) dhidi ya upotoshaji.

(x) Kwa nini katika karne ya 6 A.D ulimwengu unatajwa kuwa katika kipindi cha Jahiliyyah?

A Hapakuwa na mafundisho yoyote ya dini

B Maisha yalikuwa katika zama za mawe

C Watu hawakuwa na maarifa

D Maovu ya aina mbalimbali yalienea

Jibu sahihi: D Maovu ya aina mbalimbali yalienea

Sababu: Kipindi cha Jahiliyyah kilitawaliwa na maovu kama ibada za sanamu, vita vya kikabila, dhuluma, na ukosefu wa maadili kabla ya kuja kwa Uislamu.

2. Oanisha maelezo ya makundi ya wanaostahiki kupewa Zaka katika **Orodha A** na majina ya makundi hayo katika **Orodha B** kisha Andika herufi ya jibu sahihi katika sehemu ya kuandiikia majibu uliyopewa.

Orodha A	Orodha B
(i) Wasioweza kumudu mahitaji yao ya kila siku mpaka wasaidiwe (ii) Walioharibikiwa njiani kwa kuibiwa au kuishiwa matumizi yao muhimu (iii) Wanaofanya shughuli za kuhuisha Dini ya Uislamu (iv) Walotezwa nguvu au kumilikiwa (v) Waliopungukiwa na Mahitaji yao ya kila siku.	A ibnu Sabiil B Fi sabilillah C Watumwa. D Fukara E Masikini F waliosilimu G Al aamilina Alayha.

i	ii	iii	iv	v
D	A	B	C	E

SEHEMU B (Alama 70)

Jibu maswali yote katika sehemu hii.

3. Bainisha njia tano, zinazomwezesha mwanadamu kutambua uwepo wa Mola wake katika maisha.

(i) Kutafakari maumbile ya ulimwengu. Mwanadamu anapotazama milima, bahari, miti, na nyota anaona mpangilio na uzuri unaoonesha uwepo wa Muumba mwenye hekima na uwezo mkubwa.

(ii) Kuangalia nafsi yake mwenyewe. Maumbile ya mwili wa mwanadamu, akili, na roho vinamfanya kutambua kuwa kuna nguvu kuu iliyo muumba na kumpa uhai.

(iii) Kupitia Mitume na vitabu vya Allah. Mwenyezi Mungu amewatuma Mitume na kushusha vitabu vitakatifu ili kumuelekeza mwanadamu kumtambua na kumuabudu ipasavyo.

(iv) Kupitia majibu ya dua. Mwanadamu anapomwomba Mwenyezi Mungu na kuona majibu au msaada wake, anaamini zaidi kuwa Mungu yupo na anasikia maombi ya waja wake.

(v) Kupitia matukio ya maisha. Mafanikio, misiba, na mabadiliko mbalimbali ya maisha humfanya mwanadamu kutambua uwepo wa nguvu ya Mungu inayosimamia maisha ya viumbe.

4. "Sikuwaumba majini na watu ila wapate kuniabudu" Qur'an (51:56).

(a) Fafanua dhana ya ibada kisheria.
Kisheria, ibada ni kila tendo, kauli, au fikra ambayo inalenga kupata radhi za Mwenyezi Mungu kwa kufuata mafundisho ya Qur'an na Sunna. Ibada inahusisha matendo kama sala, saumu, zaka, na hijja, pamoja na matendo ya kila siku yanayofanywa kwa nia njema kwa ajili ya Allah.

(b) Bainisha mahusiano yaliyopo kati ya ibada maalumu na maisha ya Muislamu ya kila siku.
Ibada maalumu kama sala, saumu, na zaka humfundisha Muislamu nidhamu, utiifu, na hofu ya Mwenyezi Mungu katika maisha yake yote. Ibada hizi humjenga kimaadili na kumzuia kufanya maovu katika shughuli za kila siku. Pia ibada humuweka karibu na Mwenyezi Mungu na kumtia nguvu ya kukabiliana na changamoto za maisha kwa uadilifu.

(c) Bainisha sababu ya kuwepo kwa maumbile yote yaliyomzunguka mwanadamu.
Maumbile yote yaliyomzunguka mwanadamu yameumbwa ili kumsaidia kutambua ukubwa na uwezo wa Mwenyezi Mungu. Pia ni kwa ajili ya manufaa ya mwanadamu, kama chakula, maji, na hewa. Zaidi, maumbile ni kipimo cha kumfanya mwanadamu awe na shukrani na awe mlinzi wa mazingira.

5. (a) Bainisha mambo sita muhimu anayopaswa kufanyiwa mtu anayekaribia kufariki.
(i) Kumwelekeza qibla kwa kumlaza upande wa kulia uso ukiwa kuelekea Makka.
(ii) Kumkumbusha shahada ili afe akiwa katika hali ya kumkiri Mwenyezi Mungu.
(iii) Kumtakia dua na kumsomea Qur'an sehemu ya Yasin au Surah Rahman.
(iv) Kumpa utulivu kwa kutomzidishia maneno au kelele karibu naye.
(v) Kuandaa mambo ya mirathi na haki zake kama ana madeni au amana.
(vi) Kumwombea rehema na msamaha kwa Mwenyezi Mungu.

(b) Bainisha mambo manne ya faradhi anayostahiki kufanyiwa maiti wa Kiislamu.

(i) Kufanyiwa ghusl (kuoshwa mwili kwa maji matakatifu kwa mujibu wa sheria ya Kiislamu).

(ii) Kufunikwa kwa sanda (kufungwa kwa nguo safi ya mazishi).

(iii) Kusaliwa (kuswaliwa Sala ya Janaza).

(iv) Kuzikwa kwa heshima katika kaburi kulingana na maelekezo ya Kiislamu.

6. Panga historia ya kushuka Qur'an kwa Mtume (S.A.W) katika mtiririko sahihi kwa kuandika namba 1-5 katika sehemu ya kuandikia majibu uliyopewa.

Majibu:

(iii) 1

(ii) 2

(iv) 3

(i) 4

(v) 5

7. Bainisha vigezo vitano vinavyotumika kutambua Hadithi isiyo sahihi kwa kuzingatia matini.

(i) Ikiwa matini inapinga Qur'an au Sunna sahihi, Hadithi hiyo si sahihi.

(ii) Ikiwa maneno yake yanapingana na akili ya kawaida au sayansi iliyo thabiti.

(iii) Ikiwa Hadithi inampunguzia hadhi Mtume (S.A.W) au kumzushia maneno ya uongo.

(iv) Ikiwa Hadithi inapinga historia au matukio yaliyothibitishwa.

(v) Ikiwa Hadithi ina maneno ya upotoshaji au yanayochochea maovu na uadui.

8. Utambuzi binafsi na mwelekeo wa mwanadamu unategemea tafsiri aliyonayo juu ya mambo matatu ya akihistoria. Fafanua mambo hayo kwa mujibu wa Uislamu.

(a) Asili ya mwanadamu.

Kwa mujibu wa Uislamu, mwanadamu ametokana na udongo na pumzi ya uhai kutoka kwa Mwenyezi Mungu. Hivyo, asili yake ni ya kipekee kwani ana roho yenye kuunganika na Muumba wake, na si kiumbe wa bahati nasibu.

(b) Lengo la mwanadamu.

Lengo la mwanadamu ni kumuabudu Mwenyezi Mungu na kutekeleza wajibu wake kama khalifa

katika dunia. Ana wajibu wa kutumia akili na rasilimali kwa njia yenye manufaa kwa jamii na kwa radhi za Mwenyezi Mungu.

(c) Hadhi na wajibu wa mwanadamu.

Mwanadamu ana hadhi kubwa kuliko viumbe wengine kwa sababu amepewa akili na hiari. Wajibu wake ni kuishi kwa haki, kueneza mema, na kuepuka maovu. Pia anatakiwa kuheshimu maumbile na kutimiza amri za Mwenyezi Mungu katika maisha yake yote.

9. Taja vipengele vitano vinavyoonesha kuandaliwa kwa Mtume Muhammad (S.A.W) ki-ilhamu.

(i) Alizaliwa katika familia yenye heshima na tabia njema, jambo lililomlea katika maadili bora.

(ii) Alipata malezi mazuri kutoka kwa wajomba na babu yake, yaliyomfanya awe na tabia ya uadilifu.

(iii) Mwenyezi Mungu alimuepusha na mambo machafu na dhambi tangu utotoni.

(iv) Alionesha hekima na uaminifu mkubwa kabla hata ya kupata utume, akapewa jina “Al-Amin”.

(v) Alipatiwa mapenzi ya upweke na tafakuri katika pango la Hira, hatua iliyomwandaa kwa kupokea wahyi.

SEHEMU C (Alama 15)

Jibu swali la kumi (10)

10. Eleza mambo matano yanayobatilisha ibada ya funga.

(i) Kula au kunywa kwa makusudi wakati wa mchana wa Ramadhani.

(ii) Kujamiiana kwa hiari wakati wa mchana wa funga.

(iii) Kutapika kwa makusudi kwa kujisababisha.

(iv) Kuingia hedhi au nifas kwa mwanamke wakati bado ni mchana wa funga.

(v) Kuwa na nia ya kuvunja funga kwa makusudi hata bila kufanya tendo la kula au kunywa.

Find this and other free resources at: https://maktaba.tetea.org

Prepared by Maria Marco for TETEA